

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

STUDIE A KRÁTKÉ CLÁNKY

PŘEHLED VÝZKUMŮ 46

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-71-0

130115280

PŘEDNÍ ZPRÁVA
NA STARÉM MĚSTĚ V LITOMÝŘI A MĚSTĚ PRAŽSKÉ
K ASPEKTŮM VÝZKUMŮ MĚSTY LITOMÝŘI

Průzkumy v Litoměřích a Praze
Průzkumy v Litoměřích a Praze
Průzkumy v Litoměřích a Praze

PŘEDNÍ
VÝZKUM

Průzkumy
Průzkumy

93 95458

BRNO 2005

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Jaroslav Tejral

Výkonná redakce
Assistant Editors

Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Rudolf Procházka,
Lubomír Šebela, Petr Škrdla

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz/3cacz.htm>

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-71-0

Copyright © 2005 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Gloria Rosice

Pokyny pro autory na internetové stránce <http://www.iabrno.cz/3ca1cz.htm>
Instructions to authors on internet pages

halštatská zemnice. Na jejím dně bylo možné rozeznat stopy po vnitřním zařízení.

Marek Lečbych, ÚAPP Brno

Resumé

Otnice (Bez. Vyškov), „Pod Vodárnou“. Hallstattzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

PROSTĚJOV (k. ú. Čechůvky, okr. Prostějov)

„Kopaniny“. Platěnická fáze KLPP. Sídliště, pohřby na sídlišti, depot. Záchranný výzkum.

Zhruba polovina ze všech 760 prozkoumaných objektů v trase nově budované komunikace a křižovatky východně Čechůvek patřila kultuře platěnické. V této době osídlení Kopanin vrcholilo. Během poměrně krátké doby vznikla v důsledku bouřlivého stavebního a hospodářského rozvoje metrová kulturní vrstva. Vedle desítek běžných sídlištních objektů (hliníků, sil a sklípků) bylo prokopáno i několik zemnic obdélného a jedna kruhového půdorysu. Halštatskému období patří i další vzácný nález. Je jím depot pěti bronzových náramků, které byly společně s náhrdelníkem z jantarových perel a plochých perleťových koleček uloženy v jámě kruhového půdorysu uprostřed sídliště. Dnes můžeme jen hádat, zda k jeho umístění pod zemský povrch vedly vlastníka důvody náboženské či nejistota doby. Stejně lze hodnotit i nálezy tří lidských skeletů, uložených sice v anatomických souvislostech, ale v neobvyklé poloze ve dvou sídlištních jámách. Zvláště interpretace nálezů dvou mladých jedinců (kolem 20 let a pravděpodobně opačného pohlaví), zrcadlově uložených na dně kruhové jámy, se zcela jistě stane předmětem mnoha diskusí.

Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Obr. 14. Čechůvky, okr. Prostějov, „Kopaniny“. Lidský skelet v sílu kultury platěnické.

Čechůvky, okr. Prostějov, „Kopaniny“. Menschenskelett in einer Siedlungsgrube der Platenice Kultur.

Resumé

Prostějov (Kataster Čechůvky, Bez. Prostějov), „Kopaniny“. Hallstattzeit. Siedlung, Bestattung in der Siedlung, Bronzefund. Rettungsgrabung.

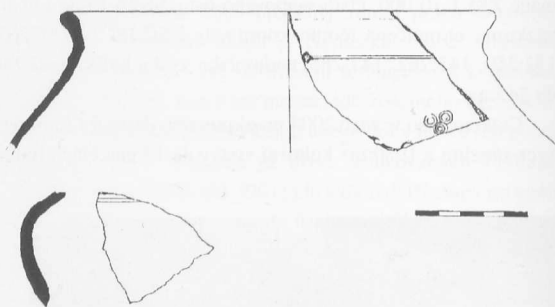
PŘEROV (k. ú. Dluhonice, okr. Přerov)

„Dolní újezd“. Latén (B1). Sídliště. Povrchový sběr.

Povrchovým sběrem dne 3. 11. 2000 byl na svahu trati Dolní újezd zjištěn orbou narušený objekt (chata). Na místě byly vyorány kusy mazanice s otisky trámových konstrukcí. Datace objektu byla zpočátku mylně kladena do halštatského období, neboť se v okolí rozkládá slezsko-platěnické sídliště. Tato domněnka se ukázala být nesprávnou, protože na počátku roku 2005 byla přímo ve výše zmíněném objektu nalezena kromě mazanice také kvalitní vytáčená keramika laténského stáří LT B1 (za konzultaci děkuji Mgr. P. Vlasatkové). Keramika byla zdobena koncentrickými kroužky (obr. 15). Celý laténský objekt se nachází na hraně říční terasy v nadmořské výšce 216 m. Jeho polohu vymezují souřadnice na ZM 1 : 10 000, list 25-13-12, 170 od Z a 245 od J s. č.

Tento drobný nález výrazně doplňuje naše znalosti o laténském osídlení přerovského regionu a navazuje na laténské nálezy shromážděné dlouholetým intenzivním povrchovým sběrem v prostoru bývalé staré říční terasy, která se rozkládá mezi obcemi Přerov II – Předmostí a Přerov V – Dluhonice (Schenk 2001, 177).

Zdeněk Schnek, FFMU Brno

Obr. 15. Přerov. Dolní újezd. Laténská keramika. Přerov. Dolní újezd. Latènezeitliche Keramik.

Literatura

Schenk, Z. 2001: Dluhonice (okr. Přerov). PV 42 (2000), 177.

Resumé

Přerov (Kat. Dluhonice, Bez. Přerov), „Dolní újezd“. Latènezeit. Siedlung. Oberflächensammlung.

PTENÍ (okr. Prostějov)

Nádvoří zámku. Slezská až platěnická fáze KLPP. Sídliště/hradisko (?). Záchranný výzkum.

Mezi novověkou keramikou získanou záchranným archeologickým výzkumem v areálu pozdní renesančního zámku ve Ptení (podrobnější informace – viz kap. Středověk a novověk) byl identifikován též zlomek písčité výduti s šedočerným tuhováním povrchem, který lze zařadit do slezského či platěnického úseku kultury lužických popelnicových polí. Výrazné osídlení v blízkém okolí (např. žárové nekropole vzdálené cca 150 až 200 m; Vích 2004, obr. 1) a zejména pak strategická poloha

samotného místa nálezů dovoluje úvahu o možné existenci sídliště či dokonce hradiska tohoto období.

Pavel Fojtík, ÚAPP Brno

Literatura

Vich, D. 2004: Pohřebiště kultury lužických popelnicových polí ve Ptení, okr. Prostějov, *Archeologické rozhledy* 56, 348–382, Prostějov.

Resumé

Ptení (Bez. Prostějov), Schloss. Schlesische o. Platénice Phase der Kultur der Lausitzer Urnenfelder. Siedlung o. befestigte Höhensiedlung. Rettungsgrabung.

SUDOMĚŘICE (okr. Hodonín)

„Horní chmelnice“, „Valcha“. Časný a pozdní latén. Sídliště. Záchraný výzkum.

V průběhu března a dubna roku 2004 pokračoval druhou etapou záchraný archeologický výzkum na trase obchvatu obce Sudoměřice. V prostoru napojení na stávající silnici I/55, asi 0,7 km severozápadně od intravilánu obce, byla v roce 2003 zjištěna rozsáhlá polykulturní lokalita (Parma 2004, 187) s osídlením z období eneolitu, starší doby bronzové, doby laténské a římské (viz příslušné kapitoly).

Plošným odkryvem v roce 2004 byla zachycena část laténské osady s dvěma základními fázemi. Starší tvoří půdorys jediné zahloubené chaty z časně laténského období, k níž patří zároveň další izolované nálezy zlomků kolkované a typické tuhé keramiky z kulturních vrstev. Mladší fázi, řazenou předběžně do stupňů LT C-D, představuje řada sídlištních objektů, včetně nejméně šesti zahloubených chat. Ve dvou případech se pravděpodobně jednalo o dílenské objekty související nejspíše s hrnčířskou výrobou – do dna chat byly zahloubeny další jámy, obsahující jak větší zlomky surového grafitu, tak i hlinu promísenou s jemně drceným grafitem; v obou chatách pak byly zachyceny relikty otopných zařízení. Spolehlivým dokladem hrnčířské výroby na lokalitě jsou pak nálezy charakteristických vertikálních dvoukomorových pecí s tahovými kanály, odkrytých celkem ve třech polohách (obr. 16). Ve všech případech byly u pecí pozorovány četné opravy a přestavby, včetně celkové změny orientace spojené s vyhloubením nové předpeční jámy. Mezi méně obvyklé nálezy patří dále depozitum tří celých nádob nebo stříbrná mince pocházející přímo z výplně jedné z chat.

David Parma, ÚAPP Brno

Literatura

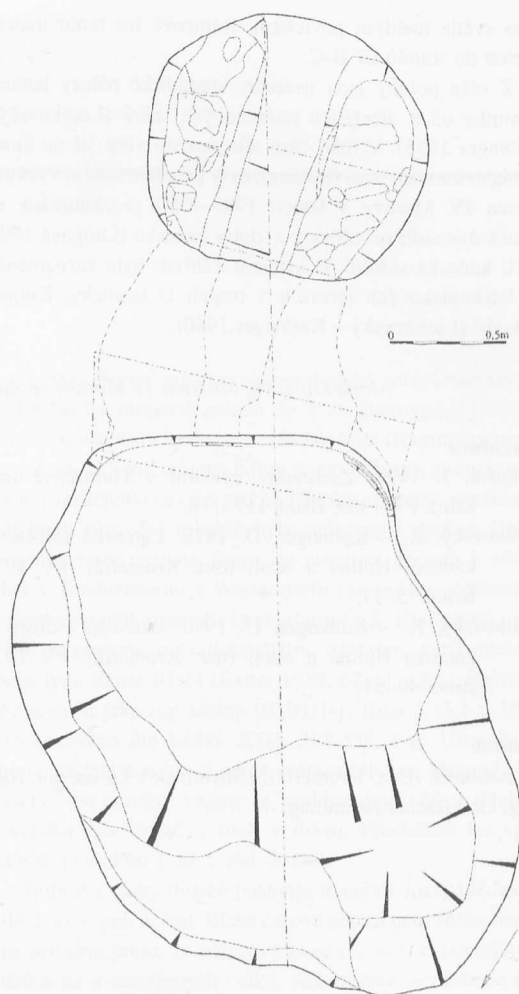
Parma, D. 2004: Sudoměřice (okr. Hodonín). PV 45 (2004), Brno, 187.

Resumé

Sudoměřice (Bez. Hodonín), „Horní chmelnice“, „Valcha“. Früh- und Spätlatènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

ZÁHLINICE (okr. Kroměříž)

„Slivotínka“. Latén. Sídliště. Povrchový sběr. Uložení: Muzeum JV Moravy ve Zlíně.

Obr. 16. Sudoměřice. Hrnčířská pec z doby laténské. Töpferofen der Latènezeit.

Při amatérských povrchových sběrech v letech 2000–2002 získali Fr. Illek a L. Ondruš z trati Slivotínka na katastru obce Záhlínice četné archeologické nálezy z různých období pravěku (paleolit, LnK, MMK, KZP?, Chlopice-Veselé, KLPP, latén) až raného středověku. Kromě zlomků keramiky, broušené a štípané industrie, železné strusky a zvířecích kostí byly nalezeny také fragmenty lidského skeletu, zřejmě z orbou porušeného kostrového hrobu.

Sběry laténské keramiky pocházejí ze severozápadního svahu terénní vlny, vystupující z inundačního pásma levého břehu řeky Moravy jižně od obce Záhlínice, při katastrální hranici s Tlumačovem (nadm. výška kolem 192–198 m). Mezi zlomky se vyskytují především zesílené okraje z hrncovitých nádob vyrobených z tuhé hlíny. V severní části svahu byly zjištěny pravděpodobně zbytky sídlištního objektu narušeného hlubokou orbou. Koncentrace nálezů byla tvořena zlomky z několika nádob, kamenným brouskem a zvířecími kostmi. Keramika je typologicky zastoupena jednak velkým svisle rýhovaným hrncem z tuhé hlíny a s několika drobnými reparačními (?) otvory na výduti, jednak na kruhu vyráběnými esovitě profilovanými mísami z jemného materiálu, s černým